

Afrapportering ifm. børneinddragelse, fritidspædagogisk vision 2020

Indledning

Inddragelsen af børn i SFO og deres perspektiver ifm. visionsarbejdet har sit udgangspunkt i et udtalt ønske om at høre børnenes stemme. Navnlig rådmanden har ønsket, at børnenes perspektiver skal spille en central rolle i arbejdet. Tre SFO'er har bidraget til inddragelsen, og 34 børn har deltaget og er blevet interviewet.

Det indsamlede materiale har dermed givet os et kvalitativt indblik i mange forskellige refleksioner, som børnene gør om det at gå i SFO. Det gælder både ift. deres generelle oplevelse, indhold og aktiviteter, fysiske rammer, konkrete forslag mm.

Vi vil i det følgende først beskrive processen for inddragelsen, metode og tilblivelsen af det materiale, som er blevet anvendt. Dertil kommer en kort beskrivelse af data-materialets omfang og karakter. Efterfølgende vil vi præsentere børnenes udsagn, perspektiver og forslag. Og til sidst vil vi redegøre for nogle af de erfaringer, som man har gjort sig i de tre involverede SFO'er mhp., hvordan disse kan anvendes til organisatorisk læring.

Proces, metode og materiale til inddragelsen

Inddragelsen er foregået som interviews (eller samtaler) i små grupper a to-tre-fire børn. Udgangspunktet har været en drejebog, som har beskrevet, hvordan inddragelsen har skullet foregå samt de spørgsmål, som børnene har skullet forholde sig til.

Det har været medarbejdere i de involverede SFO'er, som har forestået udførelsen af interviewene. Vurderingen har været, at de har været tættere på børnene og haft et bedre kendskab til om ikke det enkelte barn så gruppen af børn. Derfor har de haft de bedste forudsætninger for at skabe nogle trygge deltagelsesrammer for børnene. Dette har været væsentligt for, at børnene kunne give så kvalificerede svar som muligt.

Efterfølgende er datamaterialet fra interviewene blevet analyseret mhp. at finde fælles tendenser eller udsagn på tværs af materialet. I det følgende afsnit præsenteres et kort overblik over de indsamlede data, og i afsnittet efter præsenteres de generelle tendenser og udsagn.

Omfang og data

Som nævnt i indledningen har tre SFO'er bidraget til inddragelsesprocessen. Det er SFO'erne fra Bavnehøj Skole, Ellevangskolen og Læssøesgade Skole, som har interviewet hhv. otte, ni og 17 børn – dvs. i alt 34 børn. Der er overvejende tale om de lidt ældre børn i målgruppen og en nogenlunde lige kønsfordeling med 16 drenge og 18 piger.

Det er vigtigt at notere sig, at der er tale om kvalitative data. Med deltagelse af i alt 34 børn kan dette materiale ikke bruges til at sige noget om SFO'erne i Aarhus generelt. Det er end ikke sikkert, at materialet reflekterer de generelle holdninger blandt alle børnene i de tre involverede SFO'er. Inddragelsen har aldrig sigtet mod at være kvantitativt repræsentativ, men derimod har målet været at få et mere dybdegående kvalitativt indblik i nogle af børnenes refleksioner over SFO-livet inden for inddragelsesprocessens rammer, og det er, hvad materialet kan bidrage med.

Tendenser i børnenes besvarelser

I det følgende beskrives de tendenser, som børneinddragelsesprocessen har frembragt. I SFO-børnenes besvarelser tegner der sig nogle generelle perspektiver, som kan sammenfattes i syv tendenser på SFO-tilværelsen. Vi har helt overordnet opereret med to fokusområder for inddragelsen af børnene: Børnenes oplevelse af SFO samt børnenes egne konkrete ønsker og idéer til at gøre SFO'en endnu bedre. Igen er det desuden vigtigt at pointere, at der er tale om et kvalitativt indblik i disse børns overvejelser, som ikke kan generaliseres til hele Aarhus.

Børnenes begejstring for SFO

Helt generelt er børnene særdeles glade for deres SFO. Det skyldes dels de mange gode venner, som børnene kan lege med. Dels oplever børnene, at der er mange forskellige aktiviteter, som matcher deres forskellige behov. Derudover er de voksne søde, hjælpsomme, gode til at finde på ting at lave og løse opståede konflikter.

*"[Det er] dejligt at gå i SFO."
"Alt er godt i SFO."
"Der er mange gode aktiviteter."
"De voksne er gode til at hjælpe."*

Overgangen mellem skole og SFO

Børnene er både glade for at gå i skole og SFO. De har dog et ønske om at bruge mere tid i SFO, hvilket ikke reflekterer et fravalg af skolen, men derimod et tilvalg af SFO'en. Desuden er børnene særdeles bevidste om overgangen og sammenhængen mellem skole og SFO, hvilket understreger vigtigheden af koordination, samarbejde og sammenhæng mellem de to. F.eks. bæres aktiviteter over mellem de to steder.

*"Træls hvis man har sent fri, så kan man ikke nå rigtig at lege i SFO.
Gerne tidligere fri og komme i SFO tidligt for at lege med sine kammerater."*

Fællesskabet og samværet

Der er et godt fællesskab i SFO'en, fordi de forskellige aktiviteter lægger op til forskellige former for samvær på tværs mellem børnene. Desuden er der et fællesskab mellem børnene på tværs af aldersgrupperne – og man kan sagtens sammen mellem de små og store børn. Således er det også interessant, at de sene timer på dagen kan være "trælse", for de børn der er tilbage. Det er imidlertid ikke nødvendigvis, fordi det er sent på dagen, men derimod fordi de fleste andre børn er taget hjem, og der derfor ikke er så mange at være sammen med.

"Vi har gode venner i SFO'en. Vi har også venner i nulte klasse [...] Vil være træls hvis der ikke var venner."

Hvad kan du ikke så godt lide ved at gå i SFO?

"At være i SFO i lang tid – til sidst på dagen; der mangler nogen man kan være sammen med. Man venter i lang tid på at blive hentet. Spille alene og kede sig."

"De voksne er meget hjælpsomme og gode til at hjælpe de børn, der har brug for det. De hjælper med at ting kan lykkes."

De voksnes rolle

Børnene beskriver klart de voksne i SFO'en positivt. Det er yderst sjældent, de er sure eller gør forskel på børnene. De er der for dem og udviser engagement. De understøtter børnenes aktiviteter/lege og fællesskabet mellem dem. De er gode til konfliktløsning og mægling mellem børnene. De har en god forståelse for, hvornår de skal involvere sig i børnenes aktiviteter, og hvornår de skal trække sig.

Med- og selvbestemmelse

Børnene trives særlig godt ved med- og selvbestemmelse. De har et ønske om at have indflydelse på deres egen tid i SFO'en samt de aktiviteter, som tilbydes i SFO'en. Børnene er ligeledes bevidste om, hvornår de gerne vil have, at pædagogerne deltager i lege og aktiviteter og på hvilken måde – og hvornår de (børnene) er selvkørende. I børnenes optik lader det til, at de voksne er gode til at skelne mellem det ene og andet. Det er således centralt, jf. ovennævnte punkt om "de voksnes rolle", at de voksne dyrker den understøttende rolle, inddrager børnenes perspektiver og er nysgerrigt udforskende sammen med dem. Dermed ikke sagt, at man skal stoppe med at lave på forhånd planlagte, strukturerede aktiviteter, men de to ting skal supplere hinanden. Dette knytter også stærkt an til UngiAarhus-delen af det fritidspædagogiske visionsarbejde.

"Man kan helt selv bestemme, hvad man vælger."

"Vi er med til at vælge nye aktiviteter, og bedst hvis det er børnene, der vælger aktiviteter. Kunne være godt, hvis alle klasser gør det, inden vi laver aktivitetskatalog."

Rammer og faciliteter

Det er i høj grad aktiviteterne, som er styrende for børnenes tanker om, hvordan SFO'en kunne blive endnu bedre. Gennem ønsker i forhold til nye faciliteter, ligger der ligeledes implicit et ønske om at udforske rammerne for, hvad en SFO kan. Rammerne skal ikke være statiske, men skal kunne bøjes efter behov. Der er opremses mange gode aktiviteter, som kunne bidrage til at gøre SFO'en endnu bedre:

- Dyr
- Flere voksne
- Bygge træhytter
- Træværksted
- Klatrevæg
- Trampoliner
- Hoppepuder
- Cirkus
- Mere hal-tid
- Gamerrum
- Skaterbane
- Swimmingpool

"Jeg har aldrig tænkt over, om der er noget, der ikke er godt [...] fordi [SFO'en] er så god. Jeg kan lide det hele."

Organisatorisk læring

I forlængelse af inddragelsen af børnene har vi også lavet en opsamling på erfaringer med de medarbejdere, som har forestået inddragelsen. Generelt har der været en positiv oplevelse af processen, og det har været både meningsfuldt og givtigt at tale med børnene og høre deres perspektiver. Der arbejdes allerede med børneinddragelse i SFO'erne, og denne proces har tydeliggjort, at dette arbejde er vigtigt og skal fortsætte, men også at det kan give mening at sætte et endnu større fokus på det, da det nogle gange kan være lidt svært at finde tid til i en travl hverdag.

Medarbejderne erfarede, at børnene generelt havde en stor lyst til at deltage og var ivrige efter at bidrage med deres tanker og perspektiver. Ligeledes har det været et rygstød at få et indblik i børnenes begejstring for at være i SFO. Det fremhæves, at det kunne have været ideelt om flere SFO'er havde deltaget i inddragelsesprocessen, hvilket kunne have givet børnenes udsagn endnu mere tyngde.

